

Helsinki 27.9.2013

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Asia: Tieteentekijöiden liiton lausunto opetus- ja kulttuuriministeriölle Asiantuntijuus edellä –Korkeakoulujen uusi erikoistumiskoulutus -työryhmämuistiosta

Tieteentekijöiden liitto pitää erikoistumiskoulutuksen aseman selkiyttämistä yliopistoissa kannatettavana. Nykyisellään erikoistumiskoulutusten ja -opintojen asema on sekava.

Erityissäännökset

Tieteentekijöiden liitto katsoo, että muistiossa esitettyä erityissäännösten poistoa ei tule tehdä ennen sen vaikutusten arviointia. Erityissäännösten poisto ei saa vaarantaa kyseisten alojen koulutusten tarjontaa, rahoitusta ja kelpoisuusvaatimuksia.

Erikoistumiskoulutukset ja niiden rahoitus

Muistion mukaan osa erikoistumiskoulutuksista siirtyisi konsortioissa tapahtuvan sopimusmenettelyn kautta uuden säännöksen mukaiseksi erikoistumiskoulutukseksi.

Alkuvaiheessa opetus- ja kulttuuriministeriö rahoittaisi erikoistumiskoulutusta erillisellä määrärahalla. Sen jälkeen koulutus olisi lähinnä työnantajan ja koulutukseen osallistuvan henkilön maksettavaa.

Rahoitus jää kaiken kaikkiaan epäselväksi: ensisijaisia rahoittajia ovat työnantajat ja koulutukseen osallistujat, ja lisäksi eri ministeriöt *voivat* rahoittaa toimintaa *alakohtaisten ja yhteiskunnallisten tarpeiden mukaisesti*. Entä jos ne eivät rahoita? Lisäksi OKM:lle annetaan tehtäväksi rahoittaa toimintaa 6 miljoonalla eurolla vuosina 2014–2016; siis ilmeisesti kaksi miljoonaa per vuosi? Tieteentekijöiden liitto näkee erikoistumiskoulutuksen osin yliopistojen uutena tehtävänä ja pelkää, että sen rahoitus olisi osittain pois yliopistojen muusta rahoituksesta.

Ongelmallista on myös se, että erikoistumiskoulutus nähdään liiketaloudellisena toimintana. Eikö kysymys ole lainkaan sivistyksestä? Kun tästä koulutuksesta saa periä korkeintaan omakustannushinta, sen laskentaperusteiden tulisi olla yhtäläiset eri oppilaitoksissa.

Erikoistumiskoulutuksen perusteista sovittaisiin yliopistojen keskinäisessä yhteistyössä yhdessä työ- ja elinkeinoelämän edustajien kanssa. Korkeakoulujen sekä työ- ja elinkeinoelämän yhteistyön ja vuorovaikutuksen lisääminen on sinällään hyvä asia. Erikoistumiskoulutuksesta sopiminen jää epämääräiseksi. Saneleeko elinkeinoelämä yliopistoille, mitä koulutuskokonaisuuksia se haluaa ja jääkö koulutuksen rahoitus kuitenkin liikaa yliopistojen varaan? Eri aloilla on suuria eroja erikoistumiskoulutuksen tarpeelle, ja avainasemassa on se taho, jolla on oikeus määritellä "alakohtaiset ja yhteiskunnalliset tarpeet", joiden perusteella rahoituksesta päätetään. Esimerkiksi äkillisissä rakennemuutoksissa erikoistumisopinnot voisivat toimia väylänä työllistymiselle.

Työryhmän muistiossa ei ole arvioitu ollenkaan uudistuksen henkilöstövaikutuksia. Erikoistumiskoulutuksen opetuksesta vastaisi todennäköisesti yliopistojen nykyinen opetus- ja tutkimushenkilöstö. Nykyisillä henkilöstöresursseilla se ei ole kuitenkaan mahdollista.

Tapani Kaakkuriniemi
puheenjohtaja

Eeva Rantala
toiminnanjohtaja